

บันทึก

เรื่อง ทารือปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พระพุทธศักราช ๒๕๖๖
(การจำหน่ายเครื่องซึ่ง กรณีที่เครื่องซึ่งตกเป็นของแผ่นดิน)

กระทรวงพาณิชย์ได้มีหนังสือ ที่ พณ.๐๕๐๒/๑๒๕๑ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๒๑ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พระพุทธศักราช ๒๕๖๖ ว่า เนื่องจากขณะนี้เครื่องซึ่งที่เจ้าหน้าที่ได้ยึดหรือริบไว้และตกเป็นของแผ่นดินแล้วตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒๗ รวมทั้งเครื่องซึ่งที่ผิดกฎหมาย ซึ่งได้มีการดำเนินคดีเสร็จสิ้นแล้วและศาลสั่งให้ริบ ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ส่งมาเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานกลางซึ่งดวงวัด เป็นจำนวนมากและเป็นปัญหาในการเก็บรักษา กรมทะเบียนการค้าจะคัดเลือกเครื่องซึ่งที่มีสภาพดีขายหรือจำหน่ายโดยประการอื่นใด เช่นมอบให้กับสถานศึกษาต่างๆ เพื่อใช้เป็นอุปกรณ์การศึกษา ได้หรือไม่เพราะหากจะทำลายเครื่องซึ่งเหล่านั้นเสียทั้งหมด แล้วจำหน่ายเป็นเศษเหล็กเศษโลหะแล้วนำเงินส่งเป็นรายได้ของแผ่นดินต่อไปนั้น เมื่อพิจารณาในแง่เศรษฐกิจย่อมไม่ถูกหลักเนื่องจากได้มีเครื่องซึ่งที่มีสภาพดีรวมอยู่ด้วย และถ้าการขายอาจจะทำได้ การดำเนินการขายจะต้องขายให้แก่เฉพาะผู้ถืออาชญาบัตรเป็นผู้ขายหรือผู้ซ่อมเท่านั้น หรือจะขายให้แก่บุคคลทั่วไปก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๗) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวและบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

เครื่องซึ่งตามปัญหามีอยู่สามประเภท คือ

(๑) เครื่องซึ่งที่ได้นำส่งเพื่อการให้คำรับรอง แต่เจ้าพนักงานเห็นว่าไม่ถูกต้องตามข้อบัญญัติของพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พระพุทธศักราช ๒๕๖๖ และจะแก้ไขด้วยประการใดๆ ที่สมควร ก็ทำให้กลับถูกต้องไม่ได้แล้ว จึงสั่งให้ริบตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

(๒) เครื่องซึ่งที่ผิดกฎหมายซึ่งได้มีการดำเนินคดีเสร็จสิ้นแล้ว และศาลพิพากษาให้ริบและตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๓๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และ

(๓) เครื่องซึ่งที่เจ้าพนักงานยึดตามมาตรา ๒๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พระพุทธศักราช ๒๕๖๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๗๑ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พระพุทธศักราช ๒๕๖๖ และตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สำหรับกรณีเครื่องซึ่งตาม (๑) มาตรา ๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมาตรา

ซึ่งตวงวัด พระพุทธศักราช ๒๔๖๖ บัญญัติว่า “แต่ถ้าเจ้าพนักงานเห็นว่าสิ่งใดที่น่าสงวนไว้ นั้นไม่ถูกต้องตามข้อบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ และจะแก้ไขด้วยประการใด ๆ ที่สมควรก็ทำให้กลับถูกต้องไม่ได้แล้ว เจ้าพนักงานอาจสั่งให้ทำลายสิ่งนั้น ๆ เสียเพียงที่จะกันมิให้ใช้เป็นเครื่องซึ่งเครื่องตวง เครื่องวัดตามพระราชบัญญัตินี้ได้เสียก็ได้ หรือถ้าเห็นสมควรจะสั่งให้รับและทำลายสิ่งนั้น ๆ จนสิ้นเชิงทีเดียวก็ได้” ดังนั้นเมื่อเจ้าพนักงานเห็นว่าเครื่องซึ่งดังกล่าวไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และจะแก้ไขด้วยประการใด ๆ ให้ถูกต้องไม่ได้แล้ว เจ้าพนักงานก็มีทางเลือกปฏิบัติตามกฎหมายได้สองทาง คือ (๑) สั่งให้ทำลายเครื่องซึ่งนั้นเสีย เพื่อป้องกันมิให้ใช้เป็นเครื่องซึ่งตามพระราชบัญญัตินั้นต่อไปได้ หรือ (๒) สั่งให้รับและทำลายเครื่องซึ่งนั้นจนสิ้นเชิง และในกรณีที่เจ้าพนักงานเลือกปฏิบัติตามวิธีใน (๒) ดังกล่าวโดยสั่งให้รับแล้ว ก็จะต้องทำลายเครื่องซึ่งนั้นจนสิ้นเชิง ทั้งนี้ เนื่องจากบทบัญญัติมาตรา ๒๔ วรรคสอง ไม่เปิดช่องให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่นได้

สำหรับกรณีเครื่องซึ่งตาม (๒) และ (๓) อาจแบ่งออกได้เป็นสองพวก คือ

(ก) เครื่องซึ่งที่ศาลพิพากษาปรับและที่เจ้าพนักงานยึด และตกเป็นของแผ่นดินแล้ว แต่เป็นเครื่องซึ่งที่จะแก้ไขด้วยประการใด ๆ ที่สมควร ก็ทำให้กลับถูกต้องไม่ได้ ในกรณีเช่นนี้แม้ว่ากฎหมายไม่ได้บัญญัติให้ปฏิบัติอย่างไรต่อไป ก็ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง คือทำลายเสียจนสิ้นเชิงทีเดียว และ

(ข) เครื่องซึ่งที่ศาลพิพากษาปรับและที่เจ้าพนักงานยึด และตกเป็นของแผ่นดินแล้ว แต่เป็นเครื่องซึ่งที่อยู่ในสภาพดี ในกรณีเช่นนี้ อาจโอนให้แก่สถานศึกษาที่เป็นส่วนราชการ หรือส่วนราชการอื่น หรือนำออกขายโดยวิธีขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีธรรมดาได้เช่นเดียวกับพัสดุหรือครุภัณฑ์อื่นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๔๙๘ โดยอนุโลม ทั้งนี้ ไม่จำเป็นที่ผู้รับโอนหรือผู้ซื้อจะต้องเป็นถืออาชญาบัตรเป็นผู้ขายหรือผู้ซ่อม เนื่องจากบุคคลใด ๆ ซึ่งได้รับโอนหรือซื้อเครื่องซึ่งไว้ในครอบครองด้วยเหตุดังกล่าว ก็อาจขอคำรับรองสำหรับเครื่องซึ่งนั้นได้ตามมาตรา ๒๓^๑ แห่งพระราชบัญญัติมาตราซึ่งตวงวัด พระพุทธศักราช ๒๔๖๖

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

กรรมการร่างกฎหมายประจำ

รักษาราชการแทน รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ มาตรา ๒๓ บุคคลผู้ใดผู้หนึ่ง นอกจากผู้ถืออาชญาบัตร มีเครื่องซึ่ง เครื่องตวงเครื่องวัดใด ๆ อยู่ในความปกครอง ซึ่งยังมีได้ทำการให้คำรับรอง หรือซึ่งบุคคลผู้นั้นมีเหตุผลที่สมควรเชื่อได้ว่า สิ่งนั้น ๆ ไม่ถูกต้องตามความประสงค์ทุกประการของพระราชบัญญัตินี้ต้องยื่นใบขอคำรับรองสำหรับเครื่องซึ่ง เครื่องตวงเครื่องวัดนั้น ๆ

การยื่นใบขอคำรับรองตามที่ว่าไว้ในตอนบนนั้นโดยสมัครเอง ให้ถือว่าเป็นการยกเว้นผู้ยื่นใบขอให้พ้นจากถูกฟ้องเอาโทษฐานมีสิ่งนั้น ๆ ไว้ในความปกครองอันไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๒๑